

הוראות לטיפול באירוע חירום של חומרים מסוכנים

הפעילות השוטפת במינהל המחקר החקלאי כרוכה בשימוש ואחסון של חומרים מסוכנים. הטיפול השגרתי בחומרים אלה מבוצע על פי הוראות המפורטות בנהלים 8.1 ו- 8.2 ועל פי ההוראות המפורטות על גבי כל חומר וחומר. אולם, לעתים מתעורר הצורך בהוראות חירום למקרה של אירוע חריג המתייחס לחומרים המסוכנים. מטרת ההוראות שיפורטו בהמשך היא להגדיר את האחריות, הסמכות וסדר הפעולות שינקטו בעת אירוע חירום של חומרים מסוכנים באתרי מינהל המחקר.

הגדרות

" חומרים מסוכנים " - כוללים את הקבוצות הבאות:

- א. חומרים רעילים (מסומנים על גבי האריזות בגולגולת)
- ב. חומרים מזיקים (מסומנים על גבי האריזות ב-x)
- ג. חומרים דליקים
- ד. חומרים מחמצנים
- ה. חומרים עם סכנת התפוצצות
- ו. חומרים מאכלים

"אירוע חירום" - זיהוי של דליפה, שפך, פיזור, חשיפה או דליקה של גורם מסוכן שלא בתהליך העבודה הרגיל.

"יחידה" - מכון מחקר, מרכז מחקר, חווה, ת.ניסיונות אזורית, מחסן מרכזי ומינהלה.

מטה חירום מינהלי

הרכב מטה החירום כולל: הממונה על הבטיחות והגהות, הממונה על חומרים מסוכנים, מנהל ענף משק ורכז אפסנאות.

צוות חירום יחידתי

מנהלי היחידות ימנו צוותי חירום יחידתיים. צוות החירום יורכב מ- 3 עובדים, במעמד קבוע.

אחריות וסמכות

- האחריות הכוללת להפעלת ההוראות המפורטות בהמשך, היא בידי הממונה על הבטיחות והגהות של משרד החקלאות, באירוע של חומרים מסוכנים, ימלא את מקומו במידת הצורך - ממונה על חומרים מסוכנים במינהל המחקר החקלאי.
- קיומם ומצבם התקין של ערכות לטיפול בחומרים מסוכנים ואמצעים לפינויים (ראה נספח מצורף) בכל יחידות המינהל, הינה באחריות מנהלי היחידות ובתיאום עם הממונה על חומרים מסוכנים.
- הממונה על חומרים מסוכנים - אחראי להדרכה ותרגול צוותי החירום אחת לשנה. כמו"כ להצבת שלטים במקומות מרכזיים ביחידות השונות הכוללים את הפרטים של צוות חירום יחידתי, מטה חירום מינהלי וגורמי חירום חיצוניים.

שלבי הטיפול באירוע חירום

1. הודעה מיידית לצוות החירום היחידתי ולממונה על חומרים מסוכנים על מקום האירוע, סוג התקלה סוג החומר, האם יש נפגעים.
2. הערכת סיכונים- התייעצות הגורמים הקשורים לנושא האירוע (מטה חירום, צוות החירום) לדרכי הטיפול בתקלה.
3. במידת הצורך יש להזעיק גורמי חירום חיצוניים- מכבי אש, משטרה, מד"א, צבא וכו'.
4. טיפול מידי באירוע
 - א. נקיטת אמצעי זהירות כגון: חליפת מגן, מסכת פנים, כפפות ומגפיים וכן הציוד המתאים לטיפול באירוע הספציפי.
 - ב. סימון ברור בסרט או כל סימון בולט אחר של האזור "הנגוע".
 - ג. פינוי עובדים ומבקרים מאתר האירוע, ובמידת הצורך פינויים לנקודת ריכוז מרוחקת (בהתייעצות עם צוות החירום הרלוונטי או ממונה הבטיחות)
 - ד. בדיקת אפשרות להשתלטות ונטרול מוקד האירוע תוך ביצוע גילוי זיהוי והרחקת החומרים המסוכנים.
 - ה. אם החומר הנשפך הוא נוזל, יש לפזר עליו נסורת או חול או להניח עליו אספלנית סופגת ולאחר מכן לאסוף את הנסורת, החול או האספלנית לתוך שקית ניילון או דלי ולאטמם.
 - ו. אם החומר הנשפך הינו אבקה, יש לאסוף את החומר בעזרת מטאטא לתוך שקית ניילון או דלי ולאטמם.
 - ז. בדיקת ניקיון מחומרים מסוכנים כולל מזהמי אוויר.
5. בתום האירוע ייערך שלב השיקום, בו יש לבצע בזהירות ובאמצעים המתאימים:
 - א. סילוק הפסולת המסוכנת וההריסות למחסן הפסולת של מכון וולקני, בעזרת רכב טנדר טרנזיט של המינהל.
 - ב. שיקום והשמשת המערכות שנפגעו.
 - ג. ביצוע בקרת נזקים.
 - ד. תחקיר, הפקת לקחים ויישום.
 - ה. דיווח בכתב לממונה על הבטיחות וגהות של משרד החקלאות.

נא להקפיד על מילוי ההוראות הנ"ל.

נספח

אמצעים טכניים לשימוש צוות חומ"ס בכל יחידה

1. מסכה + מסנן מדגם A2B2E2K2
2. זוג מגפיים
3. 2 זוגות כפפות - אחד לחומצות ואחד לחומרים קורוזיים
4. 1 שרוול ספיגה לחומרים כימיים
5. 1 מטף הלון
6. מטף מים קלים (קצף) - 50 ליטר על גלגלים
7. מטף אבקה - 50 ליטר על גלגלים
8. 2 דליים של חול ים לספיגת חומרים רעילים וכיבוי אש
9. שלטי אזהרה מתאימים
10. מערכת אזעקה משוכללת הכוללת גלאי עשן ואש

מטה חירום מינהלי

שם ושם משפחה	התפקיד	טלפונים
שם טוב	ראש ענף בטיחות וגהות	בבית: 08-9722251 בעבודה: 03-9485394 056-241184
ילנה בורובסקי	ממונה על חומ"ס	בבית: 03-9683464 בעבודה: 08-8525803 050-6220293
משה אביטל	מנהל ענף משק	בבית: 03-9568734 בעבודה: 03-9683391 056-220391
אבי כהן	רכז אפסנאות	בבית: 03-9661520 בעבודה: 03-9683745 050-6220311

גורמי חירום חיצוניים

מכבי אש	טל' 03-9617777	או מוקד חירום 102
מד"א	טל' 03-9642333	או מוקד חירום 101 03-9697770
משטרה	טל' 100 או 03-9689444	
עיריית ראשלי"צ	טל' 03-9682333	
משרד הבריאות	טל' 03-9631444	
כונני המשרד לאיכות הסביבה	טל' 03-6106666	מוני 62600
מרכז מידע ארצי לחומרים מסוכנים	טל' 08-9783238/9	
המשרד לאיכות הסביבה	טל' 08-9253626	
מרכז רעלים- בייח רמב"ם	טל' 04-8529205	

ז' בחשוון התשס"ד
2 נובמבר 2003

אל : מנהלי היחידות

הנידון : מינוי צוות חירום ורכישת ערכות לטיפול בחומ"ס (חומרים מסוכנים).

בהתאם להוראות לטיפול באירוע חירום של חומרים מסוכנים ובהמשך להן הנכם מתבקשים למנות את צוותי החירום (3 עובדים במעמד קבוע) וכן לפעול לרכישת הערכות הנדרשות לטיפול בחומרים מסוכנים (ראה נספח ההוראות לטיפול בחומ"ס). ערכות אלה יוצבו במקומות המתאימים בכל יחידה ויחידה בתיאום עם החתום מטה - כממונה על חומרים מסוכנים במינהל. אנא, העבירו בהקדם למר משה שם טוב -הממונה על הבטיחות והגהות במשרד החקלאות, את שמות חברי צוות החירום ביחידתכם. אשמח לסייע לכל מנהל יחידה בהזמנת ציוד נדרש ובמיקומו ביחידה.

בברכה, בנימין אבידן
ממונה חומרים מסוכנים
056-220395, 3395

העתק: מר א. לרמן
גבי ריקי קציר
מר משה שם טוב
מר משה אביטל
מר אבי כהן